

NaturErhvervstyrelsen
Center for Jordbrug, Planter
Den 24. marts 2014
J.nr.: 11-3041-000009
LST/JSH

**Referat af 9. møde i
Arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter
fredag den 10. januar 2014**

Deltagere:

Bent Leonhard – Dansk Planteskoleforening
Peter Larsen-Ledet – Danske Prydplanter
Steen Lykke Nielsen – Århus Universitet
Anne Esther Fabricius – Dansk Gartneri
Per Boisen Andersen – Danske Havecentre
Jørgen Søgaard Hansen – NaturErhvervstyrelsen
Kristine Riskær Poulsen – NaturErhvervstyrelsen
Ebbe Nordbo - NaturErhvervstyrelsen
Lis Tanderup Stenstrup - NaturErhvervstyrelsen

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Udkast til forretningsorden for arbejdsgruppen
3. Etablering af et avlskontrolmodul: "Producent godkendt til eksport til Rusland", som del af løsningen i fht. det russiske importstop for planter til plantning
4. Løsning for jordprøvetagning (til undersøgelse for kartoffelcystenematoder) i dansk planteskolejord, af hensyn til opretholdelse af eksporten
5. Drøftelse af plantesundhedsmæssige problemstillinger forbundet med internethandel, herunder overvejelser om dannelse af en ad hoc arbejdsgruppe under UFPP
6. Status for forhandlingerne om kommende ny EU-lov om frø og planteformeringsmateriale, ny EU-plantesundhedslov samt ny EU kontrolforordning, med særlig fokus på forslagene til:
 - a) Krav til omfanget af registrering af virksomheder ("professionelle operatører") til kontrol
 - b) Krav til myndighedskontrollens tilrettelæggelse og gennemførelse
 - c) Krav til de professionelle operatørers egne kontrolindsatser og kompetencer
 - d) Krav til sortsregistrering og -oplysninger for frugt- og prydblplanter
 - e) Betaling for kontrollen
7. Eventuelt.

Referat

Ad. 1. Dagsordenen blev godkendt uden kommentarer.

Ad. 2. NaturErhvervstyrelsen (NAER) orienterede om, at arbejdet på et udkast til forretningsorden for arbejdsgruppen endnu ikke var klar til at blive præsenteret. Det sendes rundt til kommentering i arbejdsgruppen, når det er klar.

Ad. 3. NAER informerede om status på EU-forhandlingerne med Rusland, hvor man arbejder for at opheve det importforbud på planter til plantning og læggekartofler, Rusland lod træde i kraft pr. 1. juli 2013. Rusland har bl.a. begrundet importforbuddet i utilstrækkelig sporbarhed af plantemateriale i det indre marked og ukendt skadegørerstatus i de enkelte områder eller produktionssteder. Derudover har de peget på en række eksport-tekniske krav. I forbindelse med forhandlingerne mellem EU og Rusland, har Rusland præciseret deres indførselsbestemmelser, og EU har tilbudt, at de enkelte medlemsstater vil udarbejde og ajourføre en elektronisk oversigt over, hvilke virksomheder/registreringsnumre, der er godkendte til eksport til Rusland. Listerne vil blive offentliggjort på de nationale myndigheders hjemmesider og der linkes hertil fra EU's portal. [status pr. marts 2014 er, at der er etableret en liste over danske læggekartoffelproducenter, som potentielt kan eksportere til Rusland, når der til sin tid opnås mulighed for det. Eksport er stadig ikke muligt for produkter omfattet af forbuddene fra juli 2013].

NAER forklarede, at før planter til plantning kan opnå en såkaldt "Ruslands-godkendelse" kræves det, at produktionsstedet ("pest free places of production") er inspiceret og fundet fri for en række skadegørere. En række af disse er allerede reguleret i EU, mens andre vil være omfattet af en tillægsinspektion. Når virksomheden er godkendt, vil den få status "Godkendt til eksport til Rusland" i NAERs elektroniske kontrolsystem, herfra kan der trækkes opdaterede lister over godkendte virksomheder, der med faste intervaller overfører data til EU-portal. Selvom potteplanter ikke er omfattet af restriktioner pt., er det planen også at åbne mulighed for en Ruslands-godkendelse her, så man er på forkant fra dansk side.

NAER nævnte de vigtigste skadegørere på Ruslands karantæne-liste, der ikke allerede er EU-regulerede:

- *Frankliniella occidentalis* og *Bemisia tabaci*, der angriber væksthuderplanter, men ikke kan overleve på friland.
- *Monochamus sutor* og *Dendroctonus micans* – der angriber nåletræer
- *Cochliobolus heterostrophus* – angriber majs
- *Cuscuta* spp. (silke), ukrudtsarterne forekommer i Danmark, men sjældent.

Inspektion for disse skadegørere/ukrudtsarter vil blive indbygget i NAERs avlskontrollinstruks for virksomheder, der ønsker Ruslands-godkendelse. Virksomhederne skal underskrive en samtykke-erklæring hvor de giver tilladelse til at offentliggøre de relevante oplysninger på Ruslands-listen.

NAER forklarede, at inspektionen så vidt muligt vil blive udført i forbindelse med den generelle avlskontrol, medmindre det af praktiske årsager ikke er muligt. For *Frankliniella occidentalis* (amerikansk blomstertrips) vil der blive behov for hyppigere kontrol, da skadegøreren har en kort livscyklus og kan udvikle sig hurtigt under varme forhold. Arbejdsgruppen drøftede inspektionshyppigheden og endte med at foreslå at lade os inspirere af de norske indførselsbestemmelser, som er månedlig kontrol de sidste 3 mdr. før eksport. NAER lovede at komme med et oplæg hertil.

Stefan Lund bekræftede, at Union Fleurs (International handelsorganisation for blomsterbranchen) har stor interesse i at fastholde eksporten af bl.a. potteplanter til Rusland og meget gerne vil samarbejde med NPPO'erne.

Ad 4. NAER opridsede, at et nyt EU kartoffelcystenematode-direktiv trådte i kraft i 2007, hvorefter krav til test af jord for kartoffelcystenematoder (KCN) er begrænset til arealer med dyrkning af nogle få plantearter, der angiveligt kan indgå i sædskifte med kartofler og som sælges med jord, samt en række løg og en række blomsterløg til plantning. NAER forklarede, at det oprindeligt var forståelsen under forhandlingerne af de nye regler, at de eksisterende krav til generel test af planteskolejord, jf. pkt. 24 i bilag IV i Plantesundhedsdirektivet 2000/29 skulle bibeholdes, da det var en generel screening forud for inddragelse som planteskolejord, ikke en årlig undersøgelse før hver kultur. Under lange drøftelser i den Stående Komite om Plantesundhed i forbindelse med en omfattende ajourføring af bilagene, har Danmark, og et par medlemslande mere stået alene med ønsket om at bibeholde de generelle krav, og det er ikke lykket at

fastholde kravet. NAER fandt det vigtigt, at vi i dette nye scenarie får afklaret, hvordan vi ved eksport kan attestere, at planterne er dyrket i en jord, der er fri for KCN. Der er en særlig problemstilling, hvis man ikke kan opnå garantier for, at den jord, småplanterne er produceret i, herunder i et andet EU-land, er undersøgt og fundet fri for KCN.

NAER har vendt det med kolleger i andre EU medlemslande, der enten ikke har taget stilling til problematikken endnu eller forventer at lave eksportgodkendelser for relevante planteskoler, der skal følge et særligt sæt eksportrelaterede regler. Tidligere har NAER kun testet jorden, når ny planteskoledjord blev taget i brug, idet der var sikkerhed for at alle planter, der blev plantet i marken tilsvarende kom fra testede jorde. Det er ikke tilfældet fremover og spørgsmålet er, hvordan man holder styr på status i en mark, hvor planterne kan komme fra forskellige producenter med forskellig status.

Arbejdsgruppen drøftede, hvordan prøverne kunne tænkes udtaget i de forskellige scenarier, testmetoder og logistikken i forbindelse med eksport.

Bent Leonhard var enig i, at det kunne blive besværligt og omkostningsfuldt for planteskolerne, men havde ikke umiddelbart forslag til løsning på problemet. Danske planteskoler vil være indstillet på at fastholde en generel danske ordning. En mulighed, som kunne undersøges, var en praksis med prøvetagning af jord omkring det plantemateriale, der ønskes eksporteret. Det blev besluttet, at NAER og Danske Planteskoler/ Bent Leonhard i løbet af foråret laver et oplæg med mulige scenarier for til den fremtidige håndtering. Der indhentes information fra erhvervet i DK og i andre EU medlemslande.

Ad. 5 Internethandelen er støt stigende, både til professionelle og til private, og det er nødvendigt at have fokus på hvilke plantesundhedsmæssige udfordringer, der kan være forbundet hermed.

En artikel om en tysk undersøgelse af regeloverholdelsen hvad angår internethandelen var udsendt før mødet og blev kort gennemgået af NAER på mødet: Den tyske plantesundhedsmyndighed har gennemgået 1097 internet sider, hvorfra man har bestilt 117 partier fra 70 internetbutikker (alle fra 3. lande). Af de 117 overholdt 89% ikke EU's importregler af forskellige årsager, samtlige af disse partier manglede pc og for 68% manglede tolddeklarationen (derudover forkert deklaration, hvor planterne var angivet som legetøj, bøger mm). I 13% af forsendelserne blev der fundet skadegørere og i 2% var der tale om karantæneskadegørere (Malaysia, Tyrkiet og USA).

NAER oplyste, at forslaget til den nye kommende EU plantesundhedslovgivning specifikt forholder sig til internethandel.

Der blev identificeret følgende tre fokusområder for problemstillingen:

1. Pakkepost-kontrollen
2. Kontakt til internetbutikkerne (fælles brancheorganisation?)
3. Kunderne (f.eks. alle interesseklubberne)

Arbejdsgruppen var enige om, at problemet er størst i forhold til fjernsalg til de private brugere (postordre-kunder), der også er meget uvidende om, hvilke plantesundhedsmæssige risici planterne kan udgøre. Det blev foreslået:

- at samarbejde med andre styrelser, f.eks. Fødevarestyrelsen vedr. produkter med en fødevarerinkel og Naturstyrelsen, der har behov for at informere om invasive planter eller Skat, der håndterer pakkerne.
- at søge et europæisk samarbejde på området etableret, da handelen jo ikke afgrænses af landegrænser. Eventuelt kunne emnet også tages op som et Euphresco projekt, hvor første fase kunne være at kortlægge landenes indsatser i fht at håndtere postordresalg og trin to kunne være informations-udarbejdelse til aktørerne.

- at indføre et letgenkendeligt mærke for sikker plante-nethandel a' la "Øjet" der anvendes i forbindelse med sikker nethandel.

Der var generel enighed om, at med de begrænsede ressourcer til opgaven, bør der i første omgang fokuseres på at iværksætte en informationskampagne (Public awareness), der henvender sig til rejsende, europæiske internetbutikker, relevante klubber mm. NAER lovede i første omgang at gå videre med information til rejsende og "planteklubber", samt øget kontakt til Skat. Per Boisen Andersen lovede at sende adresser til NAER på europæiske internetbutikker, det kunne være relevante at kontakte, samt liste over planteklubber.

Ad. 6. Grundet tidsmangel endes man om alene at koncentrere sig om underpunkt a) og d) på dette møde.

Vedr. a) Forordningsforslag om krav til registrering. NAER's opfattelse af EU forhandlingssituationen var, at der lægges op til at alene professionelle operatører med markedsføring til professionel anvendelse vil blive omfattet af EU krav om registrering.

Arbejdsgruppen havde følgende observationer til dette:

- et generelt ophør med registrering af detailhandel vil kunne føre til svækkelser hvad angår sporingmuligheder ved problemer
- Florainfo-systemet er en kilde til sporing og information om operatørerne
- vi bør passe på ikke at gå efter en generaliseret løsning, hvis et hensyn i stedet kan dækkes via særløsninger
- der er sporingmuligheder, også selvom der ikke skulle være plantepaskrav i sidste handelsled

Konkluderende var der opbakning til NAER's forhandlingslinje, at også aktiviteter rettet mod endelige brugere (private) kan være registreringspligtige, i form af en enkel registrering uden mange krav.

Vedr. d) Krav til sortsregistrering og – oplysninger for frugt- og pryddplanter. NAER's opfattelse af forhandlingssituationen var, at der ikke lægges op til strengere sortsregistreringsformaliteter for materiale til alene pryddplanteformål end dem, vi kender i dag.

Ad 7. Bent Leonhard nævnte, at der findes en svensk kompensationsordning for tab, forårsaget af plante-skadegørerudbrud og opfordrede til at søge flere informationer om arrangementet.